

Antropologija SZ i NZ

Iz3101 (ISVU: 95662)

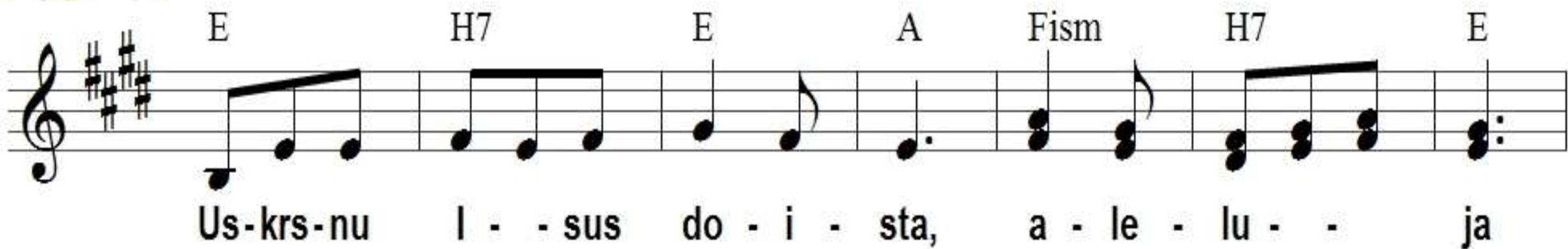
amdg.ffrz.hr → nastava

Problem nasilja u Bibliji

**Ljudska okrutnost
i Božji sud**

Uskrsnu Isus doista (Ps 67)

E H7 E A Fism H7 E

Us-krs-nu I - - sus do - i - sta, a - le - lu - - ja

Antropologija SZ i NZ

ISVU: 201283, IZ2019, ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

**Izborni predmet iz Kršćanske antropologije
352. ak. g. 2020./2021.**

ponedjeljkom od 12:15, FFRZ

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

“Video-udžbenik”

N. Bilić, *Biblijska antropologija* (EPUB)

Nasilje kao simbol

- ❑ “Ne ubij!” (Izl 20,13; Pnz 5,17);
“Bog je ljubav” (1 Iv 4,8.16)
- ❑ *Marulić:*
- Juditin “mač” protiv
“Nabukodonozorova” *projekta*:
 - ❑ Aram, Asirija, Babilon, Perzija, Grčka
- = Božji sud protiv Lucifera
 - ❑ *Isus i mač* (Mt 10,34 ⇔ 26,52):
- donio mač (10,34) ⇔ “Od mača pogibaš” (26,52)
 - ❑ *Betulija:*
- *Betula* = djevica, *Bet-El* = Dom Božji

“Božje nasilje”

- Bog Abrahamu za sina (Post 22,2)
(ne “klati” 22,10):

עלה *‘alâ / ‘olâ*

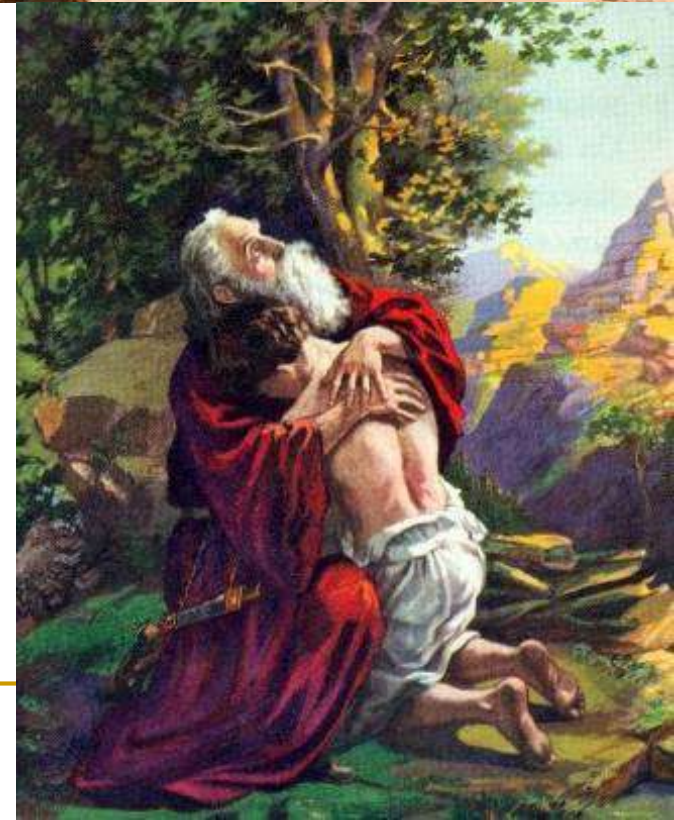
- Posvećenje, uzdizanje

- Progonitelj u Izl 14:

- “Egipat” (ne “Egipćani”)

- “Prvorodenci Egipta” u Ps 136,10:

- = prvi izdanci porobljavanja

Novozavjetno razjašnjenje

- Korjenito uklanjanje u Iv 15,1s:
- ⇔ iskopaj, odsijeci
(Mt 5,29s; 18,8s)
- Otac je vinogradar (15,1)
- Siječe neplodnu lozu,
čisti plodnu (15,2)

Jošua ratnik u Izl 17,8-16

- ❑ *Koje dobi u Izl 33,11?*
- **Momak, “mališ” נער *ná‘ar***
 - ❑ *usp. 1 Sam 3, Jr 1,6s*
- **16 poglavlja nakon Izl 17**
 - ❑ *Koliko traje boj (Izl 17,12)?*
- **Dugo – cijeli dan**
 - ❑ *Mojsijeva uloga (v10-12)?*
- **Molitveno pokroviteljstvo**
- **Protivnik: עמלק Amalek (jd.! 8-11.13s.16) 7x – Čiji boj (16b usp. 14b)?**
- **Rat Gospodnji protiv Amaleka (v16)**
- **iskorjenjivanje (יהוה: “ja ću izbrisati” 14b)**

Specijalni rat u Bibliji

- **Intelektualno nasilje u 2 Kr 18,28–36**
 - **Asirska osvajanja: Hamat, Arpad, Hena i Iva (2 Kr 18,34; 19,13), Gozanci, Harani, Resefci i Edenci (2 Kr 19,12)**
 - ***Teška opsada Jeruzalema (2 Kr 18,27):***
- **Hrane se svojim izmetom**
 - ***Religijska optužba u 18,22:***
- **Kralj Ezekija uništio sveta mjesta**
 - ***Napadač lažno prorokuje u 18,25:***
- **יהוה mi je rekao: “Opustoši zemlju!” (v25)**

Asirski kralj Sanherib

Novi napad

- *Diplomatski jezik u 2 Kr 18,26.28:*
- **Judejski (28) umjesto aramejskoga (26)**
- *Kult ličnosti u 18,29.31:*
- **Ovako govori kralj ⇔ ovako govori יהוה**
- *usp. “poslušajte riječ velikoga kralja” (28)*
- **⇔ ne slušajte *Ezekiju* (2x 31s)**
- *Himbeni poziv u 31:*
- **sklopite mir sa mnom (31)**
= Sklopite blagoslov! ברכה *b^erakâ*
- **Osvojeni bogovi nemoćni (35) →**
- **יהוה nemoćan?**

William Hole, Asirac Rabšake traži predaju Jeruzalema, 1846.

Kraljevski odgovor

- ❑ 2 Kr 19,1 (na usmeni napad):
- Razdire haljine, u pokorničkom odijelu u hram
 - ❑ *Na pisani napad odgovor: v14-19*
- Pismo “pred יהוה” (14)
- Sanherib (samo ime!) protiv Boga (16)
- Zemaljski bogovi nemoćni (18)
 - ❑ *Teološka svrha u 19,19:*
- Da kraljevstva upoznaju Boga (19)
- Uspjeh: pošteda Jeruzalema

Vijek hvaljen Bog (Ps 87)

Melodija: donje note

D A h G e A D (A)

Vjek hva - ljen Bog, vjek hva - ljen Bog po svoj zem - lji
Vjek hva - ljen Bog, vjek hva - ljen Bog a - le - lu - ja!

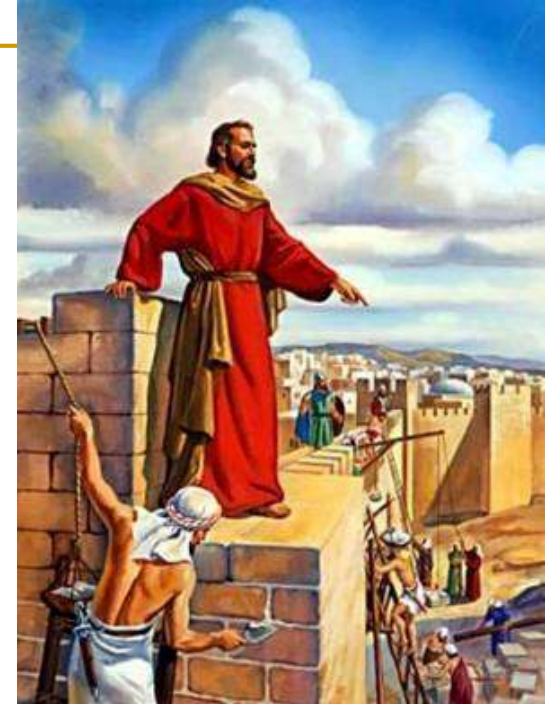
Napad na Nehemijinu obnovu

- Osobno svjedočanstvo u Neh 4 (Vg 4,7...)
- “velika ljutnja” (Neh 3,33; 4,1) prvo kao izrugivanje
 - Protivnici obnove 4,1:
- Sanbalat – *Sinuballit* – akadski (“bog mjeseca ima potomka”)
- Tobija (Amonac 3,35 – domaći izdajnik)
- Arapi, Amonci, Ašdod (4,1)
 - = Samarijanci

Drugi stupanj napada

- Nov napad u Neh 4,2:
- **Rat, vojni napad**
 - *Metoda* u 4,5:
- **“infiltracija” (tajna operacija)**
- **nakana: usmrtiti (גרוּסא usp. Post 4,8)**
 - *Prva reakcija* (4,3) – Nehemija uzor u Neh 1,4; 2,4; 3,36 →
- **Zajednica moli (Neh 4,3)**
 - *Voditelj ima uvid* (4,4):
- **Malodušje, istrošene snage, cilj nedostižan**

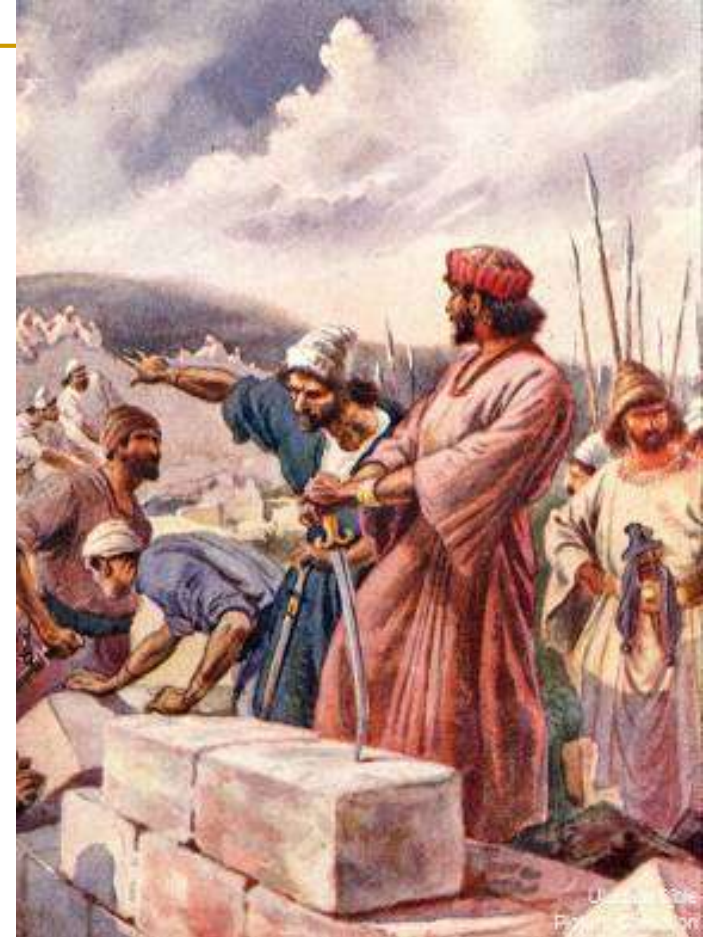
Uspješan odgovor

- *Motivacijski govor zajednici u Neh 4,8 usp. 2,17 (emocija, intelekt, cilj):*
- *Osjećaj: “Ne bojte se!” (4,8)*
- *Mojsijeva metoda: pamet usmjeriti na Boga (4,8 usp. Izl 14,13)*
 - *Respektabilan Gospodin (usp. Neh 1,5), Bog će se boriti (4,14)*
- *Svrha: obitelj i dom (4,8)*

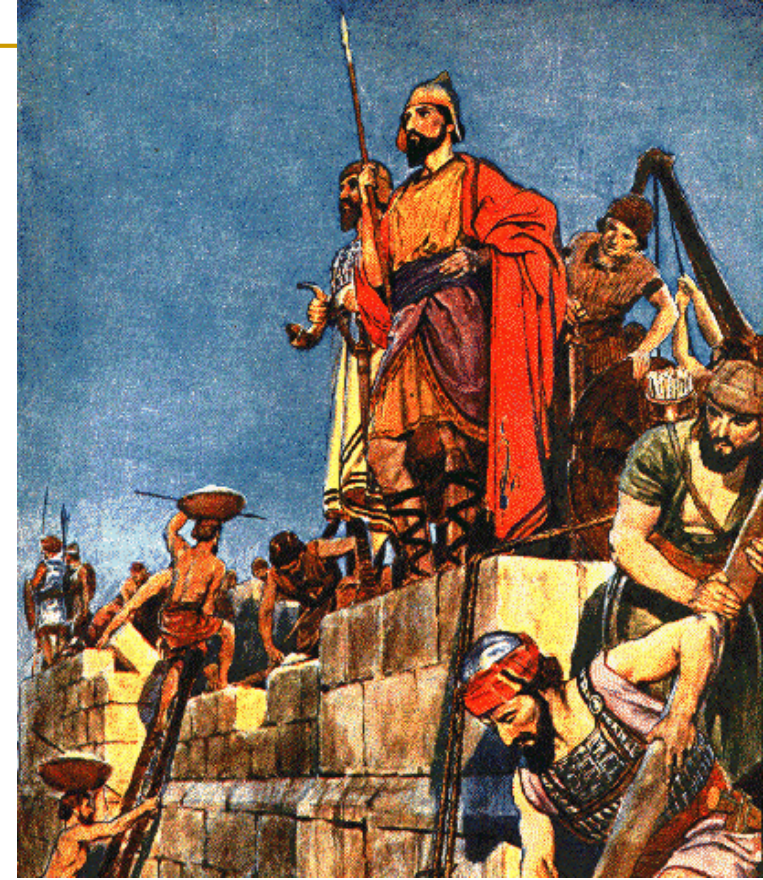
Plodovi

- *Uspjeh* u Neh 4,9 (⇔ 2): →
- **Razotkrivena “infiltracija”**
 - Protivnici htjeli zaustaviti posao (KS: “smesti” v2 usp. “osujetiti” v5)
- ⇔ **Bog *zaustavio* njihov plan (v9)**
 - = Božji boj (14)
 - = Molitva iz 4,3 se (ipak) isplatila

Vojni odgovor

- *Strategija i oprema* u Neh 4,3.7.10:
- **Danonoćna straža (3)**
- **Mač, koplje, luk, štit, oklop (7.10)**
 - *Graditelji-branitelji (11):*
- **U jednoj ruci alat, u drugoj oružje**
 - *Voditeljeva uloga (4,15.17):*
- **Radili *smo* (15)**
- **Ni *ja*, ni braća... nismo prestajali (17)**

Novi zavjet i nasilje

- Onaj koga su proboli
(Zah 12,10; Iv 19,37)
- LXX – on, HB: “ja”
 - *Kristov sažetak u Lk 24,44:*
- “Treba se ispuniti sve” iz Biblije –
postaje žrtvom ljudskoga nasilja
 - Očeva volja

Isus Krist – izložen

- Njega je Bog *izložio* (Rim 3,25)
 - *Izložen* u Iv 8,6.8:
- **Saginje se (6.8)**
 - *Jedini uspostavlja dijalog s optuženom (8,10s):*
- “ženo” (10) – “Gospodine” (11)
 - *Jaganjac Božji odnosi grijeh (Iv 1,29) usp. 8,59:*
- **Isusa žele kamenovati**

